

DRODZY RODZICE!

Problemy językowe, o których mówię Państwu ja, lub inni logopedzi, mogą powstawać z bardzo wielu przyczyn. Postawienie prawidłowej diagnozy, a co za tym idzie - przeprowadzenie skutecznej terapii, często wymaga wsparcia wielu specjalistów z odległych nieraz dziedzin. Wielokrotnie podczas pierwszej wizyty dostajecie skierowanie do innego specjalisty, gdyż postawienie prawidłowej diagnozy okazuje się niewykonalne bez dodatkowych badań. Zaburzenia w poprawnej wymowie mogą być bowiem wynikiem innych niedoborów lub po prostu nieprawidłowości anatomicznych czy funkcjonalnych. Współpracujących z logopedą specjalistów można podzielić na dwie grupy. W zakresie zainteresowania jednych jest budowa i funkcjonowanie aparatu mowy, w zakresie drugich - psychika małego pacjenta i jej wpływ na mowę. Omówię krótko kolejno obie te grupy.

Specjaliści zajmujący się budową i funkcjonowaniem aparatu mowy pacjenta to: laryngolog, foniatra, audiolog i ortodonta.

Laryngolog

Niektóre wady wymowy mogą być wynikiem nieprawidłowości w zakresie aparatu mowy, do których właściwego zdiagnozowania niezbędny będzie właśnie ten lekarz. Gdy dziecko mówi i oddycha przez nos, często się przeziębia, chrapie podczas snu, możemy podejrzewać przerost trzeciego migdałka. W postawieniu prawidłowej diagnozy i ewentualnym operacyjnym usunięciu go, niezbędna będzie pomoc tego właśnie specjalisty. Jego ocena będzie też konieczna w wypadku wystąpienia innych chorób uszu, nosa, gardła i krtani, które mogą wpłynąć na prawidłową mowę.

Foniatra

Wady wymowy i problemy z głosem mogą być wynikiem nieprawidłowo działającego aparatu mowy. Do foniatry logopeda może skierować zarówno dzieci jak i osoby dorosłe, u których głos jest nieprawidłowy, lub np. pojawiła się przedłużająca się chrypka. Dzięki posiadanemu warsztatowi, foniatra jest w stanie szczegółowo zdiagnozować działanie poszczególnych elementów aparatu mowy, od strun głosowych począwszy, na ocenie sprawności języka kończąc.

Audiolog

Wady wymowy mogą być wynikiem nieprawidłowego słuchu dziecka. Do tego specjalisty logopeda kieruje w celu zbadania czy słuch działa prawidłowo, czy nie występują w nim żadne ubytki, a jeżeli tak - to w jakim zakresie. Często - posiadając świadomość istniejącej wady - można, jeżeli nie jest ona wielka, prowadzić bardziej celowaną terapię opartą w większej mierze np. o zmysł wzroku. W przypadku poważniejszych wad słuchu po zastosowaniu odpowiednich aparatów słuchowych bądź implantu ślimakowego, logopeda pomaga odkryć świat dźwięków, prowadząc w ścisłej współpracy z audiologami wychowanie słuchowe małego pacjenta.

Ortodonta

Wady wymowy mogą być wynikiem nieprawidłowości zgryzu. Często zdarza się, że zaburzenia prawidłowego zgryzu, polegające na niewłaściwym wzajemnym układzie obu

luków zębowych, mogą mieć ogromny wpływ na kształtowanie się głosek. Może to doprowadzić np. do seplenienia. Często zły stan uzębienia mlecznego maluchów może w sposób radykalny zmienić jakość wymawianych głosek. Jest to tym bardziej groźne, że niewłaściwa artykulacja jest utrwalana w czasie, gdy głoski dopiero się kształtują. Korekta zgryzu dziecka, bądź np. aparat założony w miejsce zbyt wczesnie spróchniałych mleczaków, może wpłynąć znacząco na poprawę jakości wymowy naszego dziecka.

Do grupy specjalistów współpracujących z logopedą w zakresie rozwoju psychicznego i umysłowego dziecka należą m.in.: psycholog, neurolog i psychiatra dziecięcy oraz pedagog.

Psycholog

Wady wymowy mogą być przejawem ogólnego opóźnienia dziecka. W celu właściwej oceny jego rozwoju, logopeda kieruje je do psychologa. To on - dzięki odpowiednim narzędziom - jest w stanie właściwie ocenić stan dziecka, wykryć i zidentyfikować wszelkie nieprawidłowości rozwoju, pokierować pacjenta w celu wyrównania ewentualnych niedociągnięć. Nieoceniona jest pomoc psychologa w pracy z osobami jękającymi się. Zwykle wspólne prowadzenie przez logopedę i psychologa terapii pacjentów z zaburzeniami płynności mowy daje dużo lepsze i bardziej widoczne efekty.

Neurolog dziecięcy

Wady wymowy mogą współistnieć z innymi schorzeniami o charakterze neurologicznym. Do ich prawidłowej oceny logopedzie potrzebny będzie neurolog. Tylko on może we właściwy sposób zdiagnozować np. padaczkę dziecięcą. Choroba ta może być przeciwwskazaniem do niektórych form terapii logopedycznej, dlatego przy jakichkolwiek podejrzeniach jej istnienia niezbędna jest właściwa ocena stanu pacjenta.

Psychiatra dziecięcy

Wady wymowy mogą występować u dzieci z nieprawidłowościami natury psychiatrycznej. Aby terapia logopedyczna mogła być prawidłowo przeprowadzona, niezbędna jest niekiedy opinia psychiatry. To on jest w stanie właściwie zdiagnozować autyzm, zespół Aspergera, Williamsa czy nadpobudliwość psychoruchową (ADHD). Dzięki wskazówkom dotyczącym leczenia dziecka, logopeda jest w stanie ustawić indywidualną terapię, dostosowaną do oczekiwań i możliwości pacjenta.

Pedagog

Z wadami wymowy mogą współistnieć również problemy w nauce. Logopeda, współpracując z pedagogiem, może pomóc w wykryciu specyficznych problemów dziecka w czytaniu i pisaniu i we współpracy z nim, pomóc w pokonaniu dysleksji czy dysgrafii.

Jak wynika z tego artykułu, logopedia jest nauką interdyscyplinarną. Przeprowadzenie indywidualnej diagnozy i odpowiedniej dla każdego pacjenta terapii musi być oparte o ogromną wiedzę specjalistów z bardzo wielu dziedzin medycyny.

Wanda Matusiak, logopeda